

1. Disputatio de Providentia
2. Disput. de vera dei Invocatione.
3. Themat. (1) de verbo dei (2) de deo ipso.
4. De peccato.
5. De justificatione et bonis operibus.
6. De communicatione idiomatum.
7. De claribus regi coelorum.
8. De precibus capitibus doctrinae evangelicae.
9. Apologia verae doctrinae de definitione evangelii.
10. De persona Christi, de unione personali in Christo, de unione
sua communitate: veram praesentiam corporis et
sanguinis Christi in cena.
11. De peccato originis.
12. De Crucifixo.
13. De summa doctrinae Ecclesasticae.
14. De duabus naturis in Christo.
15. De cena Domini.
16. De visitatione ecclesastica.

Conciones.

1. Luc. 12. Unde dicitur non dicitur dicitur dicitur etc.
2. Luc. 27. Unde dicitur dicitur dicitur dicitur etc.
3. Matt. 24. Unde dicitur dicitur dicitur dicitur etc.
4. Matt. 11. Unde dicitur dicitur dicitur dicitur etc.
5. Cor. 11. Unde dicitur dicitur dicitur dicitur etc.
6. 1. Cor. 13. Unde dicitur dicitur dicitur dicitur etc.

7. Die Gedichte von Luzi Christen. 1. Cor. 11. 11.
8. Die Gedichte von Luzi Christen. 1. Cor. 11. 11.
9. 1. Cor. 10. 10. die gesagte Redel, die die
sagen ist die nicht die gemein pfeiff etc.
10. Luc. 11. 11. die was ein Mensch der macht ein geist so.
nach und die viel drey etc.
11. Matth. 22. von der Verdingung d' water in ein Geiste.
12. Es. 40. Es spricht ein himmel Gedichte.
13. 1. Petri. 1. 1. die sagt die drey drey, nicht die
Vorgang lufz, sondern die in drey drey lufz drey etc.
14. Gen. 27. Die Jacob hat die seine Klauke etc.
15. Eccl. 7. Es ist die in d' Klauke drey.
16. 2. Cor. 4. die faher aber d' drey pfeiff
in d' drey drey.
17. 1. Petri. 1. Die drey drey, die drey drey drey.
18. Job. 19. Die drey drey drey drey drey.
19. Ps. 17. Die drey drey drey drey drey
drey drey etc.

R

Volumen Dissertationum & Concionum sub littera 1.

POSITIONES
DE PROVIDENTIA, ET
PRAEDESTINATIONE DEI, DE
QUIBVS DISPUTABITVR, DIE XII.
NOVEMBRIS, IN COLLEGII
AUDITORIO MAIORI, HO-
RA SEPTIMA.

1

NICOLAVS SEL-
NECCERVS.

EX OFFICINA THO-
MAE REBARTI.

ANNO M. D. LXV.

Disputatio theol. Vol. 115

~~17-63~~

EX BIBLIOTH.
NATIONIS HUNGAR.

VITEBERG.

17-63.

SIGNAT. CLVCCCCXIII.

POSITIONES DE PROVI
DENTIA, ET PRÆDESTINATIONE

DEI, DE QUIBVS DISPUTABITVR,

die XII. Nouembris, in colle,

rio maiori, hora septima.

I.

*Pro*uidentia Dei est actio uoluntatis diuinæ, qua *DEVS* non tantum omnia præterita & futura videt & agnoscit: uerum etiam res à se conditas, & ordinem à se institutum sustentat, gubernat, & moderatur, & suo operi impertit lucem, motum & uitam.

II.

Etsi autem multi furenter negant esse prouidentiam, tamen contra hoc delirium Epicureorum *DEVS* & scripturæ, & naturæ testimonijs illustribus nos confirmat, & conuincit, fateamur, esse prouidentiam.

III.

Manifesta & certissima testimonia prouidentia sunt, uniuersum theatrum totius rerum naturæ, ipsa figura mundi, cælum, lumina, ordo motuum, uices temporum, terræ situs & fœcunditas, omnes res terra nascentes, uarietas & perpetuitas specierum, propagatio, & modus generationis, homo ipse & ipse mentes hominum, & in his noticia de *DEO*, & de discrimine honestorum, et turpium, iudicium conscientia in rectè & secus factis, regularis euentus, quo atrocita delicta sequuntur

traces pœnæ, Item, admiranda signa corporibus interfe-
ctorum addita, quæ monstrant autores cædis, heroici mo-
tus, quibus imperia & artes restituantur, significationes
rerum futurarum, ut prædictiones de mutatione regno-
rum, & prodigia, & alia similia multa testimonia in na-
tura, quorum alia magis, alia minus sunt illustria.

IIII.

Hæc testimonia non euertit inæqualitas iudicij, quam
aliqui obijciunt, quod Tyranni & alij impij sæpe uiuunt
impune, & exitus habent incruentos, ut Dionysius supe-
rior, Sylla, Tyberius, & alij, sed boni & iusti sæpe miserè
uiuunt, & interficiuntur.

V.

Recte Isocrates inquit, Regulam non euerti paucis &
raris exemplis: & propter pauca exempla non est speran-
da impunitas.

VI.

In Ecclesia scimus hanc ipsam dissimilitudinem te-
stimonium esse futuri iudicij, & immortalitatis, in qua
iustum discrimen restat bonorum & malorum.

VII.

Execramur igitur Epicureorum amentiam, qui
DEVM à gubernatione remouent, & causam bonorum
& malorum euentuum tantum materiae, aut voluntati ho-
minum, fortunæ & casui asscribunt.

VIII.

Non quidem omnino ab omnibus euentibus excludi-
mus

mus materiam & voluntatem hominum, sed constituimus
DEVM primum gubernatorem rerum, cui res humanæ
curæ sunt & qui suos exaudit & seruat, etiam cum defi-
ciunt causæ secundæ, qui etiam omnes causas secundas sub
se habet, & vel sua voluntate moderatur, vel permissione
certa agere sinit.

IX.

Recte autem numerantur vsitate sex causæ præci-
pue, cum de actionibus humanis, & euentibus q̄ homini-
bus accidunt, loquimur, videlicet: DEVS vel immediate
sine causis secundis, vel mediate aliquid agens: 2. Astra.
3. Temperamenta 4. voluntas hominis, mores, studia, edu-
catio & disciplina. 5. Diabolorum furor & potentia in
impellendis impijs 6. Externa violentia.

X.

Etsi autem mens humana habet argumenta certa,
probantia, DEVM adesse moderatorem, tamen difficili-
or & languidior est assensio, quam cum conuincitur, à
DEO mundum esse conditum.

XI.

Diuinis igitur testimonijs fides in animis excitanda
& confirmanda est, sine quibus assensio humana admo-
dum languida est, vt in ipso Aristotele, & in alijs vide-
mus.

XII.

Proponunt autem nobis sacræ literæ tres gradus si-
ue modos prouidentiae & administrationis diuinæ.

A 3

Primus

XIII.

Primus gradus, docendi causa, vniuersalis prouidentia nominari potest, qua DEVS vniuersam naturam à se conditam, & inclinationem, & modum naturæ agendi incolumem seruat, & sustentat, id est, ordinem motuum, vices temporum, fecunditatem terræ & animantium, & alias res vtilis & necessarias ad vitæ sustentationem & conseruationem.

XIIII.

De hoc primo modo loquuntur sacræ literæ multis in locis, vt Psal. 104. qui totus est gratiarum actio pro rerum creatione & conseruatione, ex quarum perpetuitate, vt Augustinus loquitur, id est conseruatione & duratione cognoscitur aliquo modo æternitas DEI, & ex magnitudine potentia DEI, ex ordine & dispositione sapientia DEI, ex gubernatione bonitas & iusticia DEI.

Matth. 10. Duo passeres asse veneunt, & vnus ex illis non cadit super terram sine patre vestro. Acto. 17. In ipso viuimus, mouemur & sumus, id est, per ipsum datur, sustentatur, & fouetur vita nostra.

Coloss. 1. Omnia per eum consistunt. 1. Timoth. 6. ^{ὁ θεὸς} τὰ πάντα ἡνωποιεῖ Hebræ. 1. ^{וְיְהוָה} פִּיֶּסָה תָּא פִּאֲנְתָא לְעַד הַיּוֹמֵי & דְּוַאֲמַרְוֹ אֲוִתָּה.
Huc pertinent multa dicta in Psalmis passim obuia vt Psalm. 24. Domini est terra, & plenitudo eius, orbis terrarum, & qui habitant in eo: quia ipse super maria fundauit eum, & super flumina præparauit eum. Psalm. 33. Dominus

minus congregat sicut in utero aquas maris, et ponit abyssos in thesauris, siue eas occultat & abscondit.

Psalmo. 74. Tuus est dies, & tua est nox, tu fabricasti lumen & solem, fecisti omnes terminos terræ, æstatem & hyemem tu plasmasti ea, Psal. 89 repetitur eadem sententia. Psal. 145. Oculi omnium in te sperant Domine, & tu das illis escam in tempore opportuno &c. Idem repetitur Psal. 147.

XV.

Secundus gradus nominari potest prouidentia specialis qua **DEVS** non tantum omnia videt, & audit, & ubiq; est & naturam à se conditam sustentat & conseruat, sed insuper omnia ita moderatur pro sua voluntate vt creature omnes ipsi aliquid iubenti & volenti obsequantur, & mandatum eius exequantur, & seruiant **DEO**, & sint instrumenta vel bonitatis **DEI**, vel iusticie & iudicij, iuxta promissiones & comminationes in verbo diuine nobis propositas.

XVI.

Non enim ad Stoicam necessitatem nobis respiciendum est, quæ dupliciter errat, cum quod **DEVM** alligat ad causas secundas, & eum non posse aliter agere fingit, quam vt illæ causæ cient: tum quod voluntatem hominum à **DEO** ad bona & mala simpliciter impelli ait, atq; ita **DEVM** malorum autorem constituit.

XVII.

A 4

Hec

Hæc falsa opinio, cum in DEVM contumeliosa sit, & moribus & vitæ hominum noceat, in Ecclesia & omni cœtu honestorum & bonorum hominum locum habere non debet: nec nobis ad Stoicam necessitatem in euentibus, sed ad promissiones & comminationes DEI respiciendum est.

XVIII.

DEVS enim sua speciali quadam prouidentia addicit in suum obsequium creaturas, & earum ministerio utitur pro sua bona & iusta voluntate qua efficit & bona, & etiam mala pœnarum, ut pluuias, tonitrua, gelu, grandines, siccitates, inundationes aquarum, τιμὸν καὶ λοιμὸν bellum, exilia, pacem, rerum vel copiam vel penuriam & similia in numerabilia, quibus vel suos iuuat, vel malos punit, vel pios castigat.

XIX.

De hac creaturarum obedientia ad nutum & voluntatem DEI loquitur Syracides cap. 39. ἡσι πνεύματα ἃ ἔσονται ἐκ τῆς οὐρανῆς καὶ ἐκ τῆς γῆς ἵνα ποιοῦσιν αὐτῶν ἡσυχίαν καὶ εὐφροσύνην αὐτῶν sunt venti siue spiritus aliqui ad pœnam destinati, et suo impetu damnant & quando impendet calamitas, tum tumultuantur, & terras turbine perflant, & iram exequentur eius, qui creauit eos. Ignis, grando, fames, mors, hæc omnia ad ultionem creata sunt: bestiae, scorpiones, serpentes, gladius, sunt etiam creata ad ultionem, ad perdendos impios: quasi gaudentes gnauiter perficiunt mandatum eius, & prompta

pta sunt, si quando **DEVS** opera eorum vti velit in terra, & cum venerit hora illa, non desinunt. Huc referantur & illa dicta: **Esa. 45.** Ego sum dominus, faciens pacem, & creans malum, scilicet pœnæ, id est, destruens impios & puniens contumaces. Item **Amos 3.** Non est malum in ciuitate, quod non fecerit Dominus **Soph. 1.** Dominus benè, & malè facit.

XX.

Sunt enim tenendæ appellationes in Ecclesia docendi causa, malum culpæ, & malum pœnæ, quibus etiam **Augustinus** vtitur, & quæ in sacris literis voce **Raa** exprimuntur, quæ interdum culpam, id est ipsum peccatum, & viciū oppositum iusticiæ & bono honesto, interdum pœnam delinquentibus iure impositam & bono, vel vtili vel suavi, vel etiam vtrig; oppositam, significat.

XXI.

Malum culpæ omnibus modis à **DEO** remouemus, qui natura bonus est, & nec vult, nec approbat, nec adiuvat peccatum, vt expressè scriptum est **Psal. 5.** Non **DEVS** volens iniquitatem tu es. Item qui facit peccatum, ex diabolo est. Item vniuersæ viæ Domini, misericordia & veritas.

XXII.

Malum pœnæ vero est à **DEO**, vt **thren. 3.** scriptum est: Quis est iste qui dicit fieri ista à Domino nō iubente? ex ore altissimi non egrediuntur nec mala nec bona? Quid

B

murmura

murmurat homo viuens? murmuret aduersum peccata sua:
Scrutemur vias nostras, eumq; quæramus, & reuertamur ad Dominum.

XXIII.

Hæc distinctio vocabulorum maxime nobis prodest, ad veram sententiam retinendam, fundatam in expresso verbo DEI, in quo DEVS suam nobis voluntatem, quantum nos scire oportuit, clementer & euidenter patefecit, ne à via & vero scopo veritatis aberremus ad scrutanda imperscrutabilia, sed vt verbum DEI retineamus, tanquam lucernam pedibus nostris, & in euentibus promissiones & comminationes diuinas consideremus.

XXIIII.

Sepè incidimus in morbos, sepè alia pericula subimus, tempestates horrendas, tonitrua, famem, bella, seditiones, exilia, & similia mala experimur: Fures strangulantur, homicidæ decollantur, latrones & raptores imponuntur rotis & alij alia supplicia propter enormia scelera subeunt: nobis hodie Turcæ sæuitia metuenda est, & restant certe atroces pœnæ, quæ nos, corpora nostra, bona, facultates, familias, & sine dubio Ecclesias, & scholas adorientur.

XXV.

In his non ad necessitatem Stoicam, aut tantum ad causas nescio quas secundas nobis respiciendum est, sed promissiones & comminationes diuinæ nobis considerandæ sunt,

de sunt, quales sunt prouerb 3. Egestas à Domino in do-
 mo impij, habitacula autem iustorum benedicentur 1. Sam.
 2. Quicumq; honorificauerit me, glorificabo eum, qui au-
 tem me contemnunt, erunt ignobiles. Et Psal. 107. Stulti
 affliguntur propter viam flagitiorum & iniquitates.
 Item impij & sanguinolenti non dimidiabunt dies suos,
 Psal 54. Osea. 2, Nesciuit, quod ego ei frumentum dede-
 rim ideo rursus auferam frumentū meum. Et prouerb. 10.
 Qui maledicit parentibus, extinguetur lumen eius in me-
 dijs tenebris. Et Leuit. 20. minatur **DEVS** exterminati-
 onem flagitiosis de populo suo. Et pertinent huc omnium
 Prophetarū conciones ἐπιτιμητικῶν quibus increpant lapsus,
 & ἐκθλιτικῶν quibus improbitatem nobis exprobrant, &
 ἀπειλητικῶν quibus comminantur nobis, & metum injiciunt,
 & μεμψικῶν quibus desiderant in nobis officia pietatis &
 vocationis, & ὀνειδιστικῶν, quibus obijciunt nobis ingrati-
 dinem & contemptum verbi diuini, & κατήγορικῶν, quibus
 omnis generis peccata, mala exempla, & non tantum lap-
 sus externos, & improbitatem & malitiam manifestam,
 sed etiam interiora mala repræhendunt.

XXVI.

Quod autem multi obijciunt dissimilitudinem & inæ-
 qualitatem iudicij, quod sæpè malis bene, & bonis male
 est, & ita prouidentiam **DEI** specialem negare volunt,
 ad id supra paucis responsum est, & hac de re copiosius
 agitur, cum locus de cruce & calamitatibus explicandus
 est, in quo causæ nostrarum miseriarum recitantur.

XXVII.

Teneamus autem dictum Psal. 75 Calix in manu Domini vino rubicundo infuso plenus, & effundit ex eo, sed impij terræ omnes bibunt & sugunt feces, id est, magnum est discrimen afflictionis piorum & impiorum Piorum afflictio ex paterno amore patris celestis manat, & exercet pios in bonum ipsorum, & breui tempore durat: sed impiorum supplicia ex ira DEI proficiscuntur, & non resipiscentes perdunt, & in hac vita sunt præludia æternarum pœnarum.

XXVIII.

Quod etiam aliqui quærunt, cum DEVS sua providentia creaturas omnes in obsequium suum addixerit, cur tot fiant mala in natura, & tot peccata perpetrentur, id alio responso non indiget, nisi hoc, Ecclesiastæ cap. 12. Cuncta quæ fiunt, adducet DEVS in iudicium pro omni errato, siue bonum, siue malum sit.

XXIX.

Teneamus Augustini quoq; verba, tract. 97. in Iohannem: DEVS sinit tam tetra in opinionibus, cultibus & moribus accidere, vt eius ubiq; sint tremenda iudicia, & incomparatione impuræ nequitie dulcescat purissima disciplina, atq; illi det honorem, timorem autem uel pudorem sibi, qui in hæc mala, vel illo regente non cecidit, vel illo inde leuante surrexit.

XXXI.

Tertius

Tertius gradus nominari potest peculiaris prouidentia DE I, quæ est Electorum siue credentium in Filium DE I, qua videlicet DEVS uiuit & regnat in sua Ecclesia, & in eius membris uiuis, docet, solatur, confirmat, tuetur, erigit, & fouet credentes, iustificat eos per & propter Filium, reformat, regenerat, & flectit ipsorum mentes & voluntates ad sui agnitionem, & obedientiam, ut sint & maneant templa Spiritus Sancti.

XXXI.

De hoc modo prouidentia DEI loquuntur hæc & similia dicta, Psalm. 1. Nouit Dominus viam iustorum Deut. 30. Ipse est vita tua & longitudo dierum tuorum Matth. 10. Capilli vestri omnes numerati sunt. Psalm. 19. Qui habitat in adiutorio altissimi, in protectione DEI commorabitur Rom. 8. Nulla nunc condemnatio ijs, qui sunt in Christo Ihesu, qui non secundum carnem ambulat, sed secundum spiritum Psalm. 36. Non confundentur in tempore malo, & in diebus famis saturabuntur.

XXXII.

Hi tres gradus prouidentia diuina cum considerantur, simul etiam modos presentia DEI considerari necess est, qui ostendunt, quomodo DEVS rebus adsit, & omnia sustentat. Numeratur autem vsitate quatuor gradus presentia diuina.

XXXIII.

Primus gradus est actio DEI generalis, siue presentia vni-

tia vniuersalis, qua **DEVS** omnibus suis creaturis adest, easq; liberrime conseruat tantisper, donec vel suo ordine et instituto, vel iuxta suas promissiones et comminationes vult conseruare. Et huc pertinent dicta, Esa. 66. Cœlum mihi sedes est, terra autem scabellum pedum meorum. Ierem. 22. Nonne cœlum & terram ego impleo, dicit Dominus. Psal. 139. Si ascendero in cœlum, tu illic es, si lectum strauero in infernum, ecce ades. Si sumpsero pennas aurore, & habitauero in extremis maris, etiam illic manus tua &c. Item versus: Enter, præsentem **DEVS** est & vbiq; potenter. ^{ἐστὶ θεὸς πᾶν ἢ ἐστὶν, καλοῖται κακῶσι.}

^{πάντα ἐχει μόνος πάντα βλέπει θεὸς} **Cuncta DEVS** replens molem se fudit in omnem, præsentemq; refert, vna vel herba **DEVM** Et Lucan. Iuppiter est, quodcumq; vides, quocumq; moueris.

XXXIII.

Hunc primum gradum præsentia **DEI** nominant repletive vbiq; esse, quod soli **DEO** competit, cum reliquæ res, spirituales in loco definitiue, corporeæ in loco circumscriptiue esse dicantur. Et de hoc primo gradu teneatur præclara sententia Gregorij: **DEVS** manet intra omnia, ipse extra omnia, ipse supra omnia, ipse infra omnia. Superior est per potentiam, inferior per sustentationem, exterior per magnitudinem, interior per subtilitatem, sursum regens, deorsum continens, extra circumdans, interius penetrans: nunquam deest, & tamen ab iniquorum cogitationibus longe est, nec tamen ibi deest, vbi longè est, quoni-

quoniam ubi non est per gratiam, adest per vindictam.
vt Augustinus ad Dardanum inquit: **DEVS** sine
labore regens & continens mundum in cælo totus est,
in terra totus, & in vtroq; totus, & nullo contentus
loco, sed in se ipso ubiq; totus.

XXXV.

Secundus gradus est, quo **DEVS** est in sua Eccle-
sia in hac vita iuxta suam promissionem & euidentis ver-
bum, & ministerio suo adest, & in administratione &
vsu sacramentorum præstò est iuxta verbum suum, & in-
stitutionem suam, & per hæc media efficax est in cordi-
bus credentium, & efficit in eis motus sibi placentes, dato
Spiritu Sancto, qui per verbum mentes & corda mouet,
& templa sibi in illis constituit, vt scriptum est: Venie-
mus ad eum, & mansionem apud eum faciemus. Et sapi-
ent. 7. Thronus sapientie anima iusti. Item ubi duo aut
tres fuerint congregati in nomine meo, ero medius eo-
rum.

XXXVI.

Adest autem **DEVS** suis creaturis, & etiam renatis
in hac vita separabiliter & inuisibiliter. Sæpè enim de-
struit naturas non placentes, vt in diluuiò maximam par-
tem generis humani destruxit, & sæpè discedit ab illis, qui
contra conscientiam ruunt in scelera & errores, & volen-
tes Spiritum Sanctum excutiunt, sicut discessit à Sau-
le, & Iuda, & etiam à Dauide adultero, donec is ad **DE-**
VM conuerteretur.

XXXVII.

In huius secundi gradus explicatione, & in tota hac doctrina de providentia DEI quæri solet de prædestinatione, quæ est electio diuinæ voluntatis, qua Deus eligit saluandos per gratiam in Christo filio suo, eosq; ordinat & vocat voce sui Euangelij iuxta suum beneplacitum in adoptionem filiorum suorum per Christum, in quem electi credunt, & Spiritu Sancto donantur, & in sanctitate & puritate vitæ fructus fidei perferunt, & habent & retinent veram doctrinam, & verum usum sacramentorum, atq; ita in timore & vera inuocatione expectant promissam salutem.

XXXVIII.

De hac æterna DEI prædestinatione quicumq; rectè iudicare & piè loqui voluerint, debent considerare, & semper in conspectu habere has septem regulas.

I. Extra verbum DEI nihil decernere debemus de voluntate DEI.

II. Promissio DEI de gratia est vniuersalis vt scriptum est: Concluserunt omnes sub peccatum, vt omnium miseretur Rom. II.

III. Apud DEVM non est προσωποληψία.

IIII. In DEO non sunt contradictoriæ voluntates
I. Timoth. 2. DEVS vult omnes saluari.

V. Gratia exuberat supra peccatum Rom. 5.

VI. Vt in Adam omnes ceciderunt, ita in Christo omnes resurgunt, & viuificantur. I. Cor. 15.

DEVS

VII. *DEVS* nullum prædestinavit ad malum culpæ,
nec ad æternum exitium, sua æterna voluntate, quia scri-
ptum est: *Vivo ego nolo mortem peccatoris.* Ezech. 33.
Et *Osee. 13.* Perditio tua ex te *Israel*, salus autem tua ex
me est.

XXIX.

Has regulas q̄ obseruat, ille in opiniones Stoïcas pertra-
hi nequit & non est securus nec ignauus ad gratiam *DEI*
appræhendendam, quæ & omnibus offertur, & à qua nemo
excluditur, nisi qui se ipsum sua malicia & incredulitate
excludit, certus est etiam, se verè à *DEO* prædestinatum
esse ad vitam æternam, & habet testimonia certitudinis
sita tum in uocatione, vt *Paulus* inquit *Rom. 8.* Quos ele-
git, hos & vocauit: tum in sua fid., quam *Spiritus San-*
ctus efficit, qui est arrha hereditatis nostræ, *Ephe. 1.* tum
in sanctitate siue nouitate *Vitæ*, siue in bonis operibus,
quibus certam vocationem & electi nem facimus, vt *Pe-*
trus loquitur: tum deniq̄ in vsu sacramentorum, quæ sunt si-
gilla gratiæ, & testimonia prædestinationis nostræ.

XL.

Hæc doctrina aufert à nobis fiduciam nostrorum meri-
torum, & nos ad magnificandum ministerium verbi &
sacramentorum, per quod vocamur, instigat, & ad grati-
tudinem pro immensa *DEI* bonitate impellit, ac in cruce
nos consolatur & erigit, & impavidos reddit, quidcumq̄
sanè eueniat, & vel totus collabatur orbis, vt *Paulus*
inquit 2. *Tim. 2.* Fundamentum *DEI* stat firmum, ha-
bens

ens sigillum hoc: Nouit Dominus, qui sunt sui. Et Ioha.
10. Oues meae vocem meam audiunt, & ego noui eas, &
me sequuntur, & do eis vitam aeternam, & non peribunt
in aeternum, & nemo rapiet eas de manibus meis.

XLI.

Est autem summa huius doctrinae: Omnes qui viuunt
& moriuntur in fide in Christum saluatorem, redempto-
rem, mediatorem & iustificatorem, esse praefixos, electos,
designatos, vocatos, iustificatos, & destinatos ad glori-
am, vitam & salutem aeternam, per & propter Filium, ex
mera ^{iudicia} misericordia, philantropia & dilectione
DEI, vt recte dicitur: DEVS dat, Christus meretur,
sive impetrat. Spiritus Sanctus obsignat, & confirmat.
Fides accipit. Bona opera testificantur. Econtra, omnes
qui vel viuunt vel moriuntur sine fide in Filium DEI,
esse reiectos, & damnatos & ex libro vitae siue catalogo
iustorum deletos, non Dei culpa, qui certe nullos homines ad
interitum condidit si consilium creationis et formationis con-
sideretur, sed suamet culpa, eo quod non crediderunt in vni-
genitum filium Dei, vt scriptum est: Qui non credit in Filium
Dei, iam iudicatus est, & manet ira Dei super eum Ioh: 3.

XLII.

Tertius gradus praesentiae DEI est, quo DEVS ad-
est beatis angelis & hominibus in caelo & implet eos sua lu-
ce, iusticia & vita aeterna, dans se conspiciendum visibi-
liter & immediate, & nunquam ab eis discedens, etiam si
tantum societate eis adsit, qua omnia est in omnibus.

Quare

XLIII.

Quartus gradus solius Filij DEI est assumentis humanam naturam inseparabiliter & vnione personali, ita vt omnis plenitudo diuinitatis habitet in Christo filio hominis ^{σὺ μὲν κὸς} Col. 2. Et Christus filius DEI & filius hominis sit vna persona, sine confusione naturarum, & sine diuulsione & naturarum & persone, semper & vbiq̃. Nam ^{ὁ δὲ λὸ γῆ} nunquam deponit humanam naturam, quam semel assumpsit. Et Christus vbiq̃ est, DEVS & homo est, vbiq̃ retenta proprietate, vtriusq̃ naturæ.

XLIIII.

Cæterum finis huius doctrine de prouidentia DEI est, cum vt DEO nos commendemus, ei credamus, obediamus, & gratias agamus, eum timeamus, inuocemus & celebremus: tum vt minas mundi & diaboli aspernemur, & fiducia curæ DEI pro nobis officia nostræ vocatiōnis faciamus.

XLV.

Vsus consistit in his: Si quid boni à DEO accepimus, vt eum grati celebremus: Si quid aduersi obtigit, vt simus patientes, & examen vitæ nostræ instituamus, & agnoscamus nostra peccata, & emendemur. Semper etiam DEVM timeamus, & inuocemus, & petamus ab eo nos iuuari, regi, defendi, & conseruari, & certissimus de paterna cura DEI pro nobis, qui promissionibus eius fidem habemus.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

Aug. VI 63

ULB Halle

3

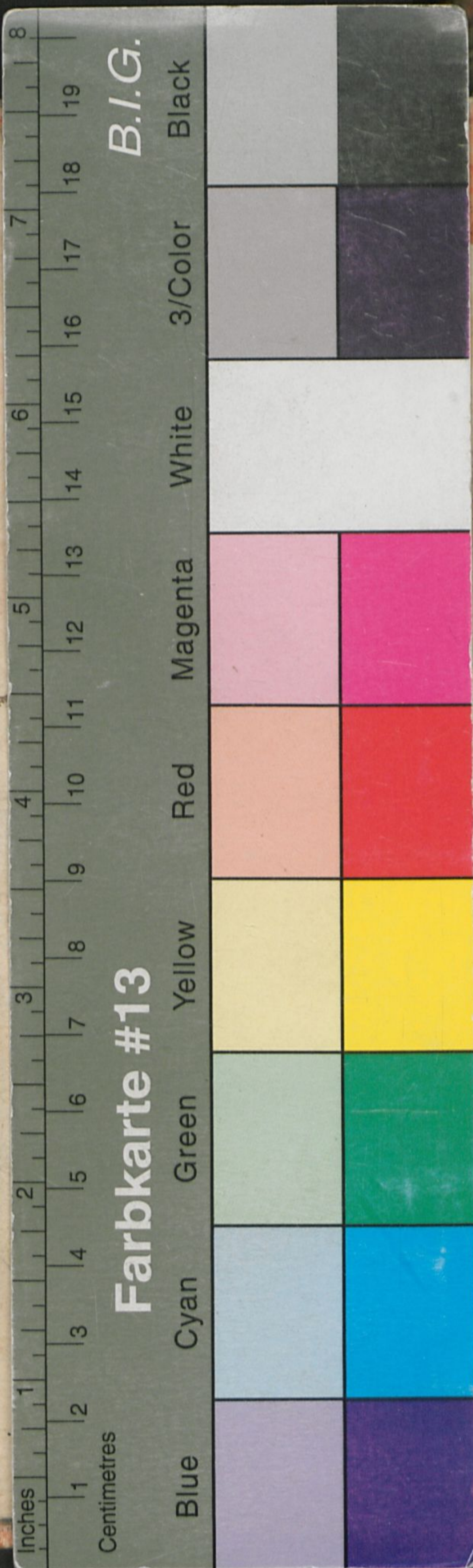
003 877 892

Sb.

Volumen Dissertationum & Concionum sub litera

**POSITIONES
DE PROVIDENTIA, ET
PRAEDESTINATIONE DEI, DE
QVIBVS DISPVTABITVR, DIE XII.
NOVEMBRIS, IN COLLEGII
AVDITORIO MAIORI, HO-
RA SEPTIMA.**

1

*NICOLAVS SEL-
NECCERVS.*

**EX OFFICINA THO-
MAE REBARTI.**

ANNO M. D. LXV.

